

ADVIES
Raad Secundair Onderwijs

22 maart 2005

RSO/RLE/ADV/006

Advies over stages in BuSO OV 2

Advies over stages in BuSO OV 2

Samenvatting

In dit advies vraagt de Raad Secundair Onderwijs om de stageregeling voor BuSO OV2 te versoepelen.

Situering

Opleidingsvorm 2 (OV 2) van het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) heeft tot doel aan de leerlingen een algemene en sociale vorming en een arbeidstraining te geven om hun integratie mogelijk te maken in een beschermd leef- en arbeidsmilieu¹.

In de Onderwijsspiegel van het schooljaar 2000-2001, Deel IV, hoofdstuk 3, merkt de inspectie op dat de inhouden van de arbeidsgeschiedmaking en de beroepsgerichte vorming in OV 2 aan geen enkele regeling onderworpen zijn. Daardoor loopt de invulling in de verschillende scholen sterk uiteen. Als een goed praktijkvoorbeeld beschrijft ze *“een school die het ontwikkelingsniveau van elke leerling vooraf nauwkeurig bepaalt, terwijl anderzijds ook alle werkzaamheden ontleed worden in functie van het vereiste motorische ontwikkelingsniveau. Op die manier kunnen de oefeningen met bijna wetenschappelijke precisie op de mogelijkheden van de individuele leerlingen afgestemd worden. Hier wordt een deskundigheidsniveau bereikt dat alleen haalbaar is door de paramedische discipline in te schakelen. Het promoten van een dergelijke aanpak kan een goede compensatie zijn voor het feit dat het vrijwel onmogelijk is algemeen geldende opleidingsprofielen voor OV 2 te bepalen. Waar de output noodgedwongen vaag blijft, zou men vooral moeten pogen het proces te regelen”*. Dit proces kan mede door stages worden beïnvloed en geoptimaliseerd.

De Commissie BuSO stelt ook vast dat de BuSO-scholen verschillend omgaan met stages in OV 2. Sommige scholen organiseren slechts één week stage; andere laten BGV-leerkrachten hun opdrachten op de werkvloer (beschutte werkplaatsen) uitvoeren omdat zij deze werkplek op school niet kunnen nabootsen, enz.

Teneinde scholen de kans te bieden voor BuSO OV 2-leerlingen een zo optimaal mogelijk leertraject en individueel handelingsplan op te stellen om hun leerlingen sociaal aangepast en arbeidsgeschikt te maken, heeft de commissie na een hoorzitting met vertegenwoordigers van het betrokken onderwijsveld en met de sector van de beschutte werkplaatsen, besloten om een ontwerpadvies te formuleren.

Probleemstelling

De omzendbrief van 16 september 2002 over leerlingenstages in het buitengewoon onderwijs² bevat heel wat mogelijkheden voor het organiseren van stages. De stageregeling

---

¹ Koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs.

speelt hiermee in op de gewijzigde economische omstandigheden. Zo verleggen onder meer beschutte werkplaatsen hun accenten en worden zij actief in de dienstverlenende sector (zoals groendienst). Daarnaast blijkt echter dat hoe langer hoe minder OV 2-afgestudeerden in aanmerking komen voor tewerkstelling in een beschutte werkplaats of in het reguliere arbeidscircuit. De oorzaken van deze evolutie kunnen zijn: de handicap, de economische beperkingen van de beschutte tewerkstelling die meer rendabele werknemers nodig heeft, de hoge instapdrempel op het vlak van technieken en attitudes (zoals werktempo) enz.

Extramurale beroepsgerichte vorming (BGV) in de beschutte werkplaatsen en uitbreiding van de stageduur zorgden al voor een betere afstemming tussen opleiding en tewerkstelling. Een aantal jongeren haalt echter nog steeds het gewenste opleidingsniveau niet. Die jongeren hebben nood aan meer pedagogisch verantwoorde trainingstijd (onder meer in de vorm van extramurale BGV) en aan individueel aangepaste stages.

Uitgangspunten

- 1 De heterogene samenstelling van de populatie van OV 2-leerlingen verplicht de BuSO-scholen vanuit het individueel handelingsplan een individuele invulling van de opleiding en de stage te realiseren. Zo zullen sommige jongeren bij aanvang meer nood hebben aan aandacht voor de algemene en sociale vorming dan aan arbeidstraining. Dit veronderstelt dat de school bij de praktische organisatie beide componenten van de opleiding zeer flexibel en individueel moet kunnen organiseren. In een aanvangsperiode kunnen bijvoorbeeld meer lestijden worden besteed aan de algemene en sociale vorming en minder aan de arbeidstraining en stage. Voor andere jongeren kan in het leertraject meer aandacht gaan naar de arbeidstraining en stages.

Hierdoor ontstaat een grote vraag naar meer stagemogelijkheden op basis van het individueel handelingsplan, losgekoppeld van het huidige vaste stramien, waarbij meer ruimte en autonomie aan de school worden gegeven. De klassenraad moet als motor fungeren en de stages verbinden met extramurale BGV.

- 2 Het stagevolume moet soepel gehanteerd kunnen worden over de verschillende schooljaren heen. De stagespreiding en het stagevolume mogen enkel door de klassenraad worden bepaald en moeten kaderen in het individueel handelingsplan van de leerling.

Daarom pleit men er voor om meer en verschillende stageperiodes aan te bieden aan de BuSO OV 2- leerlingen in de tweede fase. De stage-ervaring zou gradueel moeten worden opgebouwd over een langere periode, zonder te raken aan de doelstellingen die de omzendbrief voorschrijft.

Dit houdt in dat OV 2-leerlingen in de tweede fase kunnen beschikken over een contingent van per schooljaar maximum 30 dagen stage dat de klassenraad in het kader van het individueel handelingsplan invult.

---

² SO/2002/11 (BuSO) over leerlingenstages en sociaal-maatschappelijke training in het buitengewoon secundair onderwijs .

- 3 De huidige regeling legt een stageminimum van vijf dagen op³. Het schrappen van het minimum zou een grotere soepelheid in het opstellen van het individueel handelingsplan mogelijk maken.

Bij het inrichten van meer en flexibelere stages stelt zich wel het probleem van intensievere begeleiding op de werkvloer. Daarvoor zal men een grotere omkadering moeten voorzien, zowel voor de scholen als voor de beschutte werkplaatsen. Deze krijgen immers slechts één omkadering per tien werknemers waardoor de vrees ontstaat dat OV 2-leerlingen op de werkvloer onvoldoende begeleiding krijgen.

Advies

Om de aansluitingsmogelijkheden van OV 2-leerlingen op een (beschutte) tewerkstelling te vergroten, vraagt de Raad Secundair Onderwijs:

- 1 in de tweede fase van BuSO OV-2 een maximum van 30 dagen stage per schooljaar.
- 2 een soepele regeling van de stages naar inhoud en tijd door de opheffing voor BuSO OV 2 van artikel 1.5.2 van de omzendbrief SO/2002/11 (BuSO).

Dit advies werd goedgekeurd op de raadsvergadering van 22 maart 2005. Er waren 18 stemgerechtigde leden, 1 lid onthield zich.

Robert Lenaerts
secretaris

Patrick Weyn
voorzitter

---

³ SO/2002/11 (BuSO), § 1.5.1.1